

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA BOK XI.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświątecznych.

W CZASIE WOJNY WYCHODZI I W PONIEDZIAŁKI.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt S-to Jerski № 28.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktor przyjmuje od godz. 2—3 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petitory w tekście, lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz petitory lub jego miejsce 60 kop. Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz petitory lub jego miejsce 60 kop. Reklamy za wiersz petitory lub jego miejsce 60 kop. Nekrologi za wiersz petitory lub jego miejsce 1 str. 50 k. po tekście 34 k. Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rub. Ogłoszenia z życia towarzyskiego za wiersz petitory lub jego miejsce 20 kop. Drobne ogłoszenia za każdy wiersz 4 kop., najmniejsze 20 kop. Ogłoszenia w niedzielę numerem o 35 proc. drożej. Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rub. ad tysiąc oprócz opł. poczt.

WARUNKI PRENUMERATY:			
	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.
W WILNIE	8.—	4.—	2.—
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10.—	5.—	2.50
ZAGRANICĄ	16.—	8.—	4.—

Zmiana adresu 20 kop. Numer pojedynczy 5 kop. Za dostarczenie do domu 10 kop. miesięcznie. Prenumerata przyjmuje się tylko od 1-go każdego miesiąca. Listów nieterminowych lub nieterminowych opłacano, „Kurjer” nie przyjmuje. Rękopisów — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje. Rękopisy bez zastrzeżenia honorariumu uważa się za bezpłatne.

TEATR POLSKI w WILNIE NA POHULANCE
We środę, 11 lutego 1915 roku.
na korzyść POLSKIEGO KOMITETU PAŃ
KONCERT
Adama ANDRZEJOWSKIEGO
przy współud. ADELI COMTE-WILGOCKIEJ (śpiew). ST. BOGUCKIEGO (śpiew) WŁ. MICHAŁSKIEGO (fortepian)
Szczegóły w programach
CENY MIEJSC łącznie z podatkiem dobroczynnym: LOŻE A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1515, 1516, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1527, 1528, 1529, 1530, 1531, 1532, 1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1540, 1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549, 1550, 1551, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1572, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1579, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1640, 1641, 1642, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669, 1670, 1671, 1672, 1673, 1674, 1675, 1676, 1677, 1678, 1679, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1702, 1703, 1704, 1705, 1706, 1707, 1708, 1709, 1710, 1711, 1712, 1713, 1714, 1715, 1716, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721, 1722, 1723, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1749, 1750, 1751, 1752, 1753, 1754, 1755, 1756, 1757, 1758, 1759, 1760, 1761, 1762, 1763, 1764, 1765, 1766, 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1799, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1825, 1826, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1

oja, do której i „Gomic“ należy, nie umie z nich wyciągnąć żadnej nauki dla siebie, dla swego stosunku do polskiej polityki zewnętrznej.

Z Krakowa do Poznania.

Na szpaltach „Dziennika Kijowskiego“ p. Tadeusz Z. podaje garść wspomnień z przejazdu swego z Krakowa do Poznania i z nastroju w Poznaniu.

A więc najprzód próba przejazdu na granicy austriacko-niemieckiej w Boguminie. Legitymację miał wystawioną po polsku, na zapytanie oświadczył, iż jest Polakiem i usłyszał odpowiedź:

— Wir lassen die Ausländer nicht herein!

Nie pomogło zapewnienie, iż jest „ein Oesterreicher“.

Nie udało się w Boguminie, ale udało się w Kórniku. Dotarli wreszcie do Poznania, również drogą niemytą legalną, gdyż Poznań zamieniono na fortecę i wobec ewakuacji nie wpuszcza się nikogo do miasta.

Pierwsza rozmowa w Poznaniu o legjonie galicyjskim, o rozwiązaniu legjonu wschodniego galicyjskiego, z której wynika, że Poznańskie conajmniej zdumieniem przyjęło wieści o formacji legjonów, radością zaś wiadomości o rozwiązaniu, potem p. T. Z. tak pisze:

— Jak odnosi się ludność do obecnej wojny — pytałem starszego człowieka orientującego się doskonale w atmosferze Poznania i całej prowincji.

— Panie, ludność drży z obawy przed przeniesieniem się walki na teren poznański. Ale drży nie przed wojskami rosyjskimi, lecz przed pruską armią.

— Tak?

— Zaprawdę zrozumiałe. Koloniści niemieccy będą przecież wskazywać, kogo należy podejrzewać o sympatię dla Rosji, będą prowadzili pruskich żołdaków do polskich włości, aby z nich przedewszystkiem ściągano rekwiizycje, aby od nich brać usługi na rzecz armii pruskiej. Nie więc dziwnego, że boją się tych „swoich“ pułków, które im tylko zniszczenie i prześladowanie przyniosą.

— Słyszałem, że koloniści uciekają?

— Tak, tam gdzie ich mało, uciekają, mówiąc: „wir wissen nicht, was die Polen mit uns machen werden“, ale gdzie w skupieniu żyją, pozostają przeważnie na miejscu. Zresztą rząd stara się przeciwdziałać mu się to udaje, ponieważ po klęsce warszawskiej zaufanie do niego pewnie się zachwiała, a także dużo buty pruskiej ubyłoby i nie znałoby już na żołnierzy pruskiej tej pewności siebie, z jaką rozpoczęli wojnę.

Wice nastroj ludności jest wrogi dla Prusaków?

— Naturalnie. Chłopi cieszą się, że raz wreszcie dostanie się Prusakom za tyle lat ucisku w Poznaniu, za tyle krzywd i bezprawia.

— Jak to — zdziwiłem się — przecież prasa krakowska tyle artykułów wypisła o zmianie kursu i o łożniach.

Twarz mojego intelektualisty zmieniała się w jednej chwili.

— Co, zmiana kursu jest, czemu nie? Pozwólno na naukę religii w języku polskim — tak pisali w Krakowie, tylko nie dodali, że owo pozwolenie odnosi się do jednej gminy powiatu szamotulskiego i że stało się to wskutek braku siły nauczycielskiej i niemieckiej. Rozpuszczono też u was wiadomość o rozwiązaniu „Ostmarkenvereinu“, jako o dowodzie, iż stosunek narodu niemieckiego do nas się zmienił, tylko znów tendencyjnie przekreślono fakt, bo towarzystwo to zawiesiło swą działalność i to wyraźnie na czas wojny tylko. Uciek taki sam panuje, jak był, owszem urzędowo nam przypominał landrat prowincji na jednym z zebranych. „Wir die siegreichen Deutschen ertragen keinen Separatismus. Hier ist Deutschland und alle ist deutsch“.

Przypomniałem sobie wtedy scenę z dworca w Wrocławiu:

Wokół długiego stołu siedzą oficerowie pruscy, wyjeżdżający, jak mnie poinformowano, z całym korpusem do Krakowa. Przed każdym stoi szklanka z piwem, miny doskonałe, humor niezgorzany, jednym słowem, jak na zabawę wyjeżdżają.

Jeden ze starszych podnosi się:

— Na, trinken wir jetzt. Jeszcze Polska nie zginęła — próbował fałszywie zaintonować.

Odpowiedziano mu wybuchem śmiechu i mnóstwem żartów, których nie dosłyszałem.

— Was lachen sie doch — pytał ten sam. Unsere Soldaten im Koenigreich Polen sangen: Zerstetsna Matka!

I znów homeryczny śmiech, a mną tak targal, że nie mogłem na czerwonym polickim knechta pruskiego zaproszonego przeciw temu nagrawaniu się z naszych uczuć.

I żal mi było, że nie widzieli tej sceny politycy polscy z zaboru austriackiego, bo może otrzewalieliby w swej miłości dla pruskiego „sojusznika“.

Dalej opowiada p. T. Z. inną rozmowę, w której otrzymał żrtoślawą informację o niesmiałym projekcie kilku osób z sfer wyższych tworzenia w Poznaniu legjonu.

Wszystkie ci projektodawcy byli z pośród tych, co to byli na

owym sławnym obiedzie u ces. Wilhelma, więc nie mogli liczyć na poparcie społeczeństwa. To też akcja żadnej nie wszczynali i teraz umilkli zupełnie.

Naogół nastroj społeczeństwa pod zaborem pruskim jest wszędzie jednaki i równy: inteligencja, sfery wiejskie i robotnicze mają jedną wyraźną orientację.

Na zakończenie obrazek. Szli przez dworzec jeńcy rosyjscy. Między wagonami a jeńcami stał, jakby na straży, oficer pruski, młody ładny chłopak. Tyłem obrócił się do żołnierzy rosyjskich, a gdy szereg jeńców przechodził koło niego, żołnierze pochylali się mijając ofiera, jakby jakąś mocą poderwani, która niekiedy kazała im przykłaść.

„Zaciekawiony spojrzalem, przysunawszy się do wagonów. Zobaczyłem obraz kultury pruskiej. Oficer machał wsteczną nogą, nie zważając, że na bnie ostrogi miał ostrą.“

„Gdy przeszli jeńcy, spojrzalem na posadzkę platformy. Jednym sznurkiem ciągnęły się znaki krwi, ścieżki czerwonych kropli, które wytoczył z jeńców rosyjskich, z bebronnych ludzi, dzielny, pruski kulturtroger“.

Nie dziwnego, że Poznańskie nie czuje popędu ku Prusakom.

W Radzie miejskiej.

Sprawa wyasygnowania 10 tysięcy rb. na rzecz zrujnowanej ludności Królestwa Polskiego była poruszona przez grono radnych polaków. Przeznaczona na ten cel kwota inicjatorów proponowała przekazać Centralnemu Komitetowi Obywatelskiemu w Warszawie.

Po ogłoszeniu deklaracji pierwszy zabrał głos radny Kraskowski. Pochwalając inicjatywę i uznając za konieczne okazanie pomocy ludności Królestwa, mówca przypominał też o patrzach zdeptanej też, bliźniej nam, Litwy i proponował wyasygnowanie jakiegokolwiek quantum.

Propozycja ta jednak musiała upaść, gdyż inni radni w odpowiedzi p. Kraskowskiemu wyjaśnili, że Litwa poniosła straty skutkiem inwazji nieprzejawiającej tylko w gub. suwalskiej, która obejmują granice Królestwa Polskiego.

Z innym wnioskiem, którego się należało spodziewać, wystąpił rosyjski Radkiewicz. Proponował on, by w uchwale zostało zastrzeżone, że pomniejszoną kwotę udzieli się na potrzeby ludności Królestwa Polskiego bez różnicy narodowości.

Gdy dr. Dembowski, a następnie pp. Malinowski i M. Łukasiewicz zauważyli, że Komitet Obywatelski niesie pomoc ludności bez różnicy narodowości, o czym świadczyć może okólniki, odezwę i sprawozdania i że opinia Komitetu pod tym względem jest powszechnie ustalona, wobec czego wszelkie napomnienie, jako co ipso dopuszczające przypuszczenie o możliwości innego postępowania, byłoby obrażającym dla organizatorów stojących na stanowisku obywatelskim — p. Radkiewicz — w dalszym popieraniu swego wniosku postuluje systemem czysto talmudycznym. Zastrzegł się, że jest daleki od wszelkich podejrzeń co do stanowiska Komitetu Obywatelskiego, lecz pragnąłby, żeby tak szlachetny porządek nie był osłonięty żadną mgłą, że proponowany przezeń dodatek: „bez różnicy narodowości“ — ma raczej znaczenie dla Rady i ludności Wilna.

Dodatku tego bronił również radny Patrow, a następnie z polaków popierał go radny Zasławski.

Na wstępie ostatni zaznaczył, że Komitet Obywatelski jest organizacją poważną i szanowaną, należne zaś zaufanie Rady miejskiej do niego wyraża się w oddaniu wyasygnowanej kwoty do jego całkowitego, bez kontroli, rozporządzenia. Wskazując na to, że p. Radkiewicz uzupełnienie p. Zasławskiego uważa za bardzo ważne i potrzebne, po pierwsze ze względu na szerokie masy, które o działalności Komitetu nie są bliżej poinformowane i dla których nazwa „C. K. O.“ może być bez znaczenia, i po drugie, wobec wielokrotnych zarzutów prasy rosyjskiej. Zarzuty te — zdaniem mówcy — nie mogą być obojętne, zwłaszcza, że spotykamy je w tak poczytnych organach, jak „Russkije Wiedomości“, głos zaś p. Kuszkowowej i innych na łamach tego pisma mają świadczyć, że nie można powiedzieć, iżby działalność Komitetu Obywatelskiego pozostawała bez zarzutu w oczach wszystkich.

Ostatnie zdanie wywołało gorący protest ze strony większości radnych. Ze wszystkich stron zaczęto wołać: „Dość tego! dość!“

Mówca zatrzymał się, a przewodniczący, p. Węslawski, zwrócił się do wszystkich:

— Panowie! Dotychczas w Radzie nie było wypadku, by radni pozbawiali mówcy głosu. Kompetencja ta należy do przewodniczącego.

Gdy zaś p. Zasławski próbował mówić dalej, radni zaczęli wychodzić z sali, wobec czego mówca musiał przestać tylko na oświadczeniu, że głosować będzie za dodatkiem.

Po powrocie radnych do sali przewodniczący podał wniosek p. Radkiewicza pod głosowanie.

Wówczas poprosił o głos p. Koch, polak, i oświadczył, że na początku był przeciwny dodatkowi. Teraz wszakże, sądząc, że pewien odłam prasy namiętę dyskuje i zajście niewłaściwie wyzyska ze szkoda dla Komitetu Obywatelskiego, uważa za pożyteczne głosowanie za niepożądanym dodatkiem.

W wyniku głosowania wniosek p. Radkiewicza został odrzucony większością wszystkich przeciwko 8, w tem

6 rosyjan i 2 polaków: p. Zasławski i p. Kocha.

Radni żydzi ani w obradach, ani w głosowaniu udziału nie brali i przez cały czas znajdowali się bądź na karytarzu, bądź w gabinecie prezydenta.

Upragniony projekt konkurencyjnych linii tramwajów elektrycznych został zdjęty z porządku dziennego, gdyż wobec wielkiej wagi tej sprawy uznano za pożyteczne wprzód zapoznać się ze szczegółami projektu na specjalnym zebraniu przywrotnym radnych.

Z wielkim zainteresowaniem i uwagą potraktowała Rada zgłoszony projekt przepisów obowiązujących co do otwierania piwiarni. Przed wojną piwiarnie były otwierane w drodze meldunkowej, to też namnożyło się ich we wszystkich zakątkach miasta. W zeszłym roku tego rodzaju ognisk zarazy moralnej i fizycznej było około 560.

Nowe zaś prawo daje możliwość zarządom akcyzy w porozumieniu się z gubernatorami ograniczenia ilości piwiarń na danym terytorium, samorządowi zaś miejskim i ziemskim wydawania przepisów jeszcze bardziej ten handel ograniczających.

Zarząd akcyzy uznał za możliwe wydanie 30 zezwoleń na otwarcie piwiarni. Przepisy zaś miejskie określają, gdzie te zakłady mogą być otwierane, oraz jakie wymagania sanitarne muszą być uwzględniane.

Radni duchowni Włodzimierz i Radkiewicz wysunęli natomiast propozycję wszczęcia w trybie właściwym starań o zupełne na zawsze skasowanie w Wilnie handlu piwem i spirytualiami.

Przeciwko temu zasadniczo nikt nie oponował, wskazywano zaś, że odrzucenie projektu przepisów en bloc może powodować niepożądane następstwa w razie niepowodzenia starań o zupełny zakaz omawianego handlu, bowiem po cofnięciu zakazu tymczasowo piwiarń byliby otwierane według tagodnych przepisów dotychczasowych, tj. w dowolnym miejscu. Węć też Rada jednogłośnie postanowiła przepisy wydać i jednocześnie wystosować podanie o skasowanie w nieście handlu piwem i innymi napojami alkoholowymi.

Oprócz tego wyrażono życzenie, by Zarząd wysunął projekt organizacji rozrywek kulturalnych dla ludu, które to rozrywki mają być niejako kompensacją za wyrugowanie wódki i piwa.

Wedle uchwalonego następnie projektu przepisów obowiązujących, piwiarń mogą być otwierane tylko w ściśle określonych w obrębie: ul. Foksal, z. Gościńskiego, ul. Szopenowskiej, Kijowskiej, Aleksandrowskiej, bulwaru, Populanki, ul. Zawalnej, Portowej, Staro-Chersońskiej, Świętojejskiej, Kazańskiej, Nadbrzeżnej do Wilejki, rzeki Wilejki, ul. Spaskiej, Bakszty, Monasterskiej i Ostrobramskiej do ul. Foksal.

Oprócz tego z pomienionego rejonu są wyjęte ul. Tatarska, Garbarska, Mostowa, zał. Świętojejski, ul. Bonifaterska, oraz wszystkie ulice, nie mające szerokości 14 arszynów.

Starania właścicieli posesji przy ul. Carogrodzkiej o zmianę kierunku tej ulicy znalazły uwzględnienie.

W sprawie ułatwienia komunikacji z Porubankami, gdzie ma być wybudowany barak, stosownie do propozycji komisji urządzeń miejskich Rada uchwalała uregulowanie i wyremontowanie ul. Raduńskiej aż do planty kolei Poleskiej.

Z.

Informacje i pogłoski.

Reforma szkoły polskiej.

„Russ. Słowo“ donosi, że w sferach rządowych dojrzała decyzja przedsięwzięcia kroków w sprawie szkolnictwa w Królestwie Polskim. Uzyskał mianowicie aprobatę wniosek utworzenia przy uniwersytecie warszawskim dwóch katedr z językiem wykładowym polskim. Jedną katedrą ma powstać przy wydziale fizyko-matematycznym, a druga przy medycznym. Ostatecznego wyboru przedmiotów wykładu w języku polskim jeszcze nie dokonano, lecz już postanowiono przystąpić do pertraktacji z niektórymi profesorami uniwersytetu lwowskiego.

Z pośród prywatnych szkół średnich bez praw będą wybrane dwie wzorowo prowadzone szkoły, którym nadane zostaną prawa szkół rządowych. Wykłady w tych szkołach odbywać się będą w języku polskim. Według projektu, te dwie szkoły polskie stanowią będą próbę, poczem przywilej ich stopniowo rozciągnięty zostanie na inne polskie zakłady naukowe.

Narady w sprawie zakupu zboża dla armii.

• (AP.). Na naradzie ministerialnej w sprawie zakupu zboża dla armii uznano za niezbędne ustanowienie ogólnych zasad określania cen. Ustanowione ceny maksymalne uniemożliwią spekulację i sprowadzą na rynek wielkie partie. Zamierzone wydanie w drodze administracyjnej zakazu prowadzenia spekulacji i skupów prywatnych oraz szerokie zastosowanie wywozu produktów z miejscowości ogarniętych spekulacją zbożową przyspieszy nabycie zboża na potrzeby armii. Narada uznała za pożądane zastosowanie rekwiizycji, przyczem w pierwszym rzędzie rekwirowane będą po cenach ustalonych przez rząd zgromadzone przez spekulatorów zapasy zboża w przystaniach i w pobliżu linii kolejowych.

Założenie postanowienia obowiązującego.

Postanowienie obowiązujące z d. 29 listopada 1914 r. st. st. zakazujące wywo-

zu z granic dzwinińskiego okręgu wojskowego wyrobów garbarskich, zdanych do wyrobu obuwia i przyborów wojskowych, oraz wszelkich dodatków, zostaje obecnie zniesione.

T-wa finansowe współdziałce.

Według „Liet. Žinios“, w gub. kowieńskiej w d. 1 (14) stycznia 1914 r. było 7 towarzystw kredytowych i 63 towarzystw pożyczkowo-oszczędnościowych. Razem 70.

W gub. wileńskiej w tymże czasie było 32 towarzystw i 64 pożyczkowo-oszczędnościowych. Razem 96. Do d. 1 (14) kwietnia 1914 r. liczba powyższa w gub. wileńskiej wzrosła jeszcze o 4 nowozałożone t-wa kredytowe.

Nowa pożyczka wewnętrzna.

Z powodu przyszłej emisji nowej 5-procentowej pożyczki wewnętrznej w sumie 50 milionów rb., „Torg.-Prom. Gazieta“ pisze:

„W społeczeństwie i prasie szerzone są pogłoski, jakoby przyszła operacja kredytowa objętywała publiczność jakiejś zyski nadzwyczajnej.“

Przyszła pożyczka zostanie zaciągnięta na takich samych warunkach, na jakich została zrealizowana pożyczka wojenna z r. 1914. Przyszła pożyczka przyniesie jej posiadaczom 5 proc. nominalnych, wolnych od podatku kuponowego, przy kursie emisyjnym 94 rb.

Projektowana jest w nowej pożyczce jedynie zmiana w warunkach subskrypcji na pożyczkę dla drobnych subskrybentów. W pierwszej pożyczce w interesie drobnych subskrybentów były wprowadzone „coupons“ 50-rublowe, wszakże w warunkach wypłaty sumy zadokładowanej nie było żadnych ulg. W nowej pożyczce „coupons“ 50-rublowe zostaną zachowane, a zarazem zostaną wprowadzone warunki ulgowe wpłat ratami.

Sprawa zasadnicza w Senacie.

Dn. 4 (17) bm. w cywilnym kasacyjnym departamencie Senatu rozważano kwestię zasadniczą, czy ma prawo żona, mieszkająca oddzielnie od męża z jego winy, poszukiwać utrzymania od dnia faktycznej rozłąki, a nie tylko od chwili rozpoczęcia kroków sądowych. Senat w pewnej sprawie w trybie skargi kasacyjnej na wyrok tyfliski izby sądowej orzekł, że mąż obowiązany jest dać utrzymanie żonie od chwili faktycznej z nim z jego winy rozłąki.

Zawieszenie przewozu ładunków prywatnych na kolejach syberyjskich.

„Prawitelskiy Wiestnik“ pisze, że w chwili obecnej na kolejach magistratu syberyjskiej odbywa się przewóz niezwykle wyjątkowo ładunków, związanych z obroną kraju, oraz zboża na zasiew dla miejscowości, które ucierpiały wskutek nieurodzaju. Wobec tego, że przewóz towarów prywatnych nie może mieć miejsca w chwili obecnej na kolejach Syberyjskich, miasta i inne punkty zamieszkałe zostały zawiadomione, aby zakupów żywności dokonywały wewnątrz państwa, a nie za Uralem.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

• Kalendarzyk. Dziś, w sobotę — św. Romualda Op. Ryszarda K.; wędrującego stylu — św. Leona i Eucharysty B. Jutro — św. Jana z Maty M. i według nowego stylu — św. Maksymjana.

Temperatura. Dziś, o g. 1 w nocy termometr Reaum. wskazywał —1°.

S Z K O Ł Y.

— Szkoła garbarstwa. Dyrektor wil. szkoły chemiczno-technicznej, Sobolew, poruszył sprawę otwarcia przy tej szkole pierwszej w kraju szkoły garbarstwa, oraz kursów garbarstwa dla majstrów na t. zw. Puszkinińskich kursach wieczornych przy tej szkole. Obecnie, po bytności p. Sobolewa w Petrogradzie, wyjaśniło się, że myśl założenia szkoły i urządzenia kursów garbarstwa znalazła gorące poparcie zarówno ministra handlu i przemysłu, jak i ministra oświaty i dlatego otwarcie obojga można już uważać w zasadzie za rozstrzygnięte.

S A D Y.

— W sprawie sukcesji po ks. B. Ogiński. Dowiadujemy się, że adwokat przysięgli, M. Strumiło i Winawer, wnieśli w imieniu pp. Szklarewicza, ks. Baratojew i p. Mizieckiej skargę kasacyjną do Senatu na wyrok izby sądowej wileńskiej, która przyznała dobrą ziemską w gub. kijowskiej tylko gen. Plautinowi, z pominięciem wyżej wymienionych współkoresorów. Sprawa ta jest oparta na szerokiej komentarz statutu litewskiego.

Z ŻYCIA LITEWSKIEGO.

— Litewskie chrześcijaństwo. T-wa pomocy emigrantom zawiązały się w Kownie na zasadzie prawa z dn. 4 (17) marca 1906 r. Zadaniem jego ma być udzielanie pomocy osobom, pochodzącym z Kowieńszczyzny, których wojna zastała w Niemczech, gdzie też są obecnie. Ustawa została już złożona władzom dla zatwierdzenia.

— Prasa litewska w Ameryce. Pismo „Drangas“ w Nr. 50 dzieli się bliższymi wiadomościami, dotyczącymi prasy litewskiej za oceanem.

Wychodzi tam obecnie 29 pism, liczących około 86,000 czytelników. Pod względem politycznym dzieli się one zasadniczo na trzy grupy: 1) socjalistyczną, 2) centrową o niewyraźnym zabarwieniu politycznym, lubo broniącą spraw narodowych (w tej grupie wiele pism przechyla się więcej ku socjalizmowi, inne zaś ku klerikalizmowi) i 3) wyraźnie klerikalno-katolicką.

Pismo socjalistycznych jest 10, a w liczbie tej jeden dziennik „Naujienos“ (Nowiny). Posiadają one mniej więcej ok. 35,000 czytelników.

Grupa centrowa liczy 11 pism z 26,000 czytelników.

Wreszcie pism klerikalnych jest 6, posiadających 18,000 czytelników. Najważniejszym w tej grupie jest dziennik „Katalikas“, posiadający trwałe podstawy materialne.

„Lietuvos Žinios“, za pośrednictwem których korzystamy z informacji powyższych, dodaje, że głosne w Ameryce pismo wolnomyślnie d-ra Jana Szlupasa „Laisvoji Mintis“ (Wolna Myśl) od Nowego Roku bieżącego zmieniło swego długoletniego redaktora. Mianowicie d-ra Szlupasa zastąpił obecnie Zygmunt Witkowski, student chemii uniwersytetu w Walparajzo.

R O Z N E.

— Apteka miejska coraz większe zyskuje zaufanie w społeczeństwie miejscowym, co daje się zauważyć w coraz większej ilości recept, których przeciętnie do apteki wpływa 200 dziennie.

Dotąd personel pracujący dawniej, chociaż Rada miejska asygnowała potrzebne sumy na przyjęcie nowych pracowników, gdyż nie odpowiednio wykwalifikowanych kandydatów.

— Niemieckie lekarstwa. W miejscowych składach aptecznych niema już wielu patentowanych niemieckich środków leczniczych. Naprzykład prawie całkowicie został wyczerpany zapas nader poszukiwanego lekarstwa, jak citrowanilowy proszek od bólu głowy.

— W sprawie sprzedaży spirytualii. Wydane zostało nowe postanowienie obowiązujące dla Wilna i gub. wileńskiej o sprzedaży mocnych napojów.

1) We wszystkich restauracjach i klubach zabrania się sprzedaży szampana, likierów oraz wszelkich spirytualii, z wyjątkiem jedynie lekkich win (białych i czerwonych) francuskich, bessańskich, krymskich i kaukaskich;

2) w sklepach win i delikatesów bezwarunkowo zabrania się sprzedaży wszelkich spirytualii, szampana, likierów i win, z wyjątkiem kiedy te napoje mogą być sprzedawane za receptą lekarza i specjalnego każdorazowego pozwolenia urzędników akcyzy dla cywilnych i komendantów miasta lub naczelnika garnizonu — dla wojskowych;

3) we wszystkich hotelach i restauracjach Wilna wszystkie oddzielne gabinety powinny być zamknięte. Winni niezachowania powyższego postanowienia obowiązującego podlegają w drodze administracyjnej karze pieniężnej do 3,000 rubli lub więzieniu do 3 miesięcy. Powyższe postanowienie obowiązujące staje się prawomocnym od dnia jego ogłoszenia.

— Likwidacja i wil. kasy posagowej została postanowiona na ogólnym zebraniu jej członków. Członkowie kasy obowiązywali się oświadczyć o swym zyczeniu uczestniczenia w likwidacji do d. 10 (23) marca r. b.; wszyscy, którzy nie złożą takiego oświadczenia, będą uważani, iż zrezygnowali z udziału swego na korzyść pozostałych uczestników. Biuro zarządu kasy jest otwarte w soboty i środy od godz. 9 do 11 wiecz., ul. Niemiecka Nr. 11 m. 4.

— Za niezachowanie przepisów obowiązujących. Kupiec wileński, Izidor Szabad, jako rzadca papierni w Kuczkuryskach, został skazany przez sąd okręgowy na 2 miesiące więzienia za niezachowanie przepisów ochrony życia i zdrowia robotników, wskutek czego został pokaleczony i zmarł w styczniu 1914 r. robotnik Stefan Korol.

Izba sądowa rozpatrzyła sprawę w drodze apelacyjnej i Szabada uniewinniła.

PROWINCJA.

M I N S K.

• (z) Ofiara ziemstwa. Jak nas informują, prezes T-wa Roln. p. E. Woylniłowicz, przeciwnym był udzielaniu zapomóg ziemiańskiemu komitetowi pomocy ofiarom wojny z asygnowanych przez ziemiństwo gubernialne 10 tysięcy rb., ponieważ przyjęcie podobnej ofiary mogłoby w następstwie skrepować K. Z. w jego działalności. Dodajemy, że z rb. 10,000 wprawdzie p. Papa-Afanasiu chiał udzielić K. Z. połowę, lecz w toku dyskusji ujawniło się, że tylko 2,000 rb. mogłoby na ten cel iść.

• (z) „Dla Braci“. Prace około wydania tej jednodniówki postępują; obecnie w druku jest prospekt, który będzie rozesyłany w celu spopularyzowania wydawnictwa, zachęcenia wszystkich ludzi dobrej woli do nadsyłania wiadomości o pracy polskiej w związku z obecną wojną w ziemi Mińskiej dokonywanej i w celu zachęcenia firm polskich do umieszczenia w tym wydawnictwie swych ogłoszeń. Jak zaznaczyliśmy, całkowity dochód, po potrąceniu kosztów druku i papieru, będzie oddany oddziałowi mińskiemu Polsk. T-wa pomocy ofiarom wojny. Wydawnictwem kieruje komitet, pozostający pod przewodnictwem prezesa, ks. H. Druckiego-Lubeckiego, pracą zaś redakcyjną powierzoną została p. W. Dworzaczkowski.

• (z) Surowe kary. Ostatnie dni przynoszą nam liczne spisy ludzi, ukaranych więzieniem, lub wysłaniem na katorżę, za: tajny handel wódką lub denaturatem, za ukazywanie się w stanie nietrzeźwym, za podnoszenie cen wbrew taksie etc.

Co do taks, to byłoby nieodpowiednie, aby zarządy miejskie i ziemskie, które uchwały normy cen na produkty pierwszej potrzeby, sięgnęły nieco głębiej i normalizowały ceny nie tylko detalistów, ale i hurtowników. Inaczej, kwestia różniących się cen, ale z małym dla publiczności zyskiem. Kupiec, zmuszony sprzedawać towar w cenie, nie zapewniającej mu odpowiednich zarobków,

zaprzestaje danym towarem handlować, wskutek czego bywa tak, że naraż znikną jakiś artykuł na dzień-dwa, albo i dłużej i dostawców co można jedynie przez „protekcję“, lub od „znajomego“ kupca, z którym oczywiście w podobnych razach trudno jest targować się, lub o taksie mówić.

• (z) Rak wina. O ile dotychczas można było nabywać od kupców kolonialnych wino i inne trunki za każdorazową receptą lekarza, to teraz od N. Roku i to jest niemożliwe, ponieważ ani jeden z kupców tutejszych nie wykupił patentu na prawo sprzedaży trunków. Jeżeli przeło ktokolwiek zachoruje, niema żadnej możliwości wina, z koniaku dostać.

Sądymy, że nasza municypalność w jakikolwiek sposób postara się temu zaradzić.

• (z) Lombard miejski, który, jak to w swoim czasie donosiliśmy, zaniedbał licytacji od wybuchu wojny, obecnie wznowia je. Pierwsza licytacja odbędzie się w końcu lutego r. b.

• (z) Podwyżki. Jak to parokrotnie zaznaczaliśmy, zarząd miasta uzyskał od rady zgodę na podniesienie cen: za elektryczność z 27 na 31 kop. za kilowat i za kurs przejazdu tramwajów z 6 na 7 kop. Przeciwno temu podnoszeniu cen w chwili, kiedy ludność i tak cierpi wskutek wstrząsającej coraz drożyzny, protestowali wszyscy, a teraz zaprotestował prezes izby skarbowej, wskutek czego kwestia będzie rozważana w urzędzie gubernialnym do spraw miejskich. Dodajmy, że zarząd miasta w najniższej mierze nie usprawiedliwia doskonalą rozwój tych przedsiębiorstw, od których przeciwnie, mielibyśmy prawo domagać się raczej ulg i obniżenia cen.

— Kowno. „Lit. Ruś“ donosi, że na najbliższym posiedzeniu wydziału gubernialnego kowieńskiego do spraw stowarzyszeń ma być rozważany wniosek zamknięcia kowieńskiego literaturnego T-wa wzaj. pomocy. T-wa to istniało przy fabryce Thalmansa i członkami jego byli wyłącznie robotnicy-niemcy. Na kilka dni przed wypowiedzeniem wojny prezes Niemcy, wszyscy robotnicy-niemcy otrzymali dysmę i wyjechali do Prus Wschodnich, gdzie, jak zapewnia pismo, wstąpił do wojsk niemieckich. Z tego powodu T-wa powyższe obecnie nie funkcjonuje i ma być zamknięte.

— Śluc (kor. w.). Dn. 1 (14) bm. staraniem pp. Kondratowiczów odbyło się w naszym mieście polskie

z prowincji. Otrzymujący pożytki podpisuje deklarację według załączanego wzoru, jeśli udowodni, iż jest majątkowo odpowiedzialny. Skoro o stanie majątkowym petenta brak informacji, lub sam zeznaje, iż nie może wykazać się odpowiedzialnością majątkową, postawiono w takich razach zadanie poroczeń.

Gubernator warszawski. P. P. Stronouchow przybył w środę do Warszawy i objął swe obowiązki służbowe.

Dla roznosieli gazet. Na ulicach Warszawy jest wiele popularny typ roznosieli gazet. Bezpośrednia styczność z ulicą i jej wycieki, o czymś nie zapomnieliśmy. Być może w części temu zapobiedz i zapewnić roznosieliom ram na dzień ciepłą strawę, grono pań z Katolickiego Związku Kobiet Polskich otworzyło dla małych gazetarzy Herbaciarnię przy ul. Berka 2 pod nazwą **Posilek dla roznosieli gazet.** Tam będą się oni mogli schodzić codziennie od godziny 11 do 2, to jest w tych godzinach, w których gazet nie sprzedają.

Znajdą tam miejsce wypoczynku, gorący posilek i dobre słowo opiekunk.

Z Galicji.

Sztuka lwowska w Kijowie. Malarsze i rzeźbiarze lwowscy zabrali się do urządzania w Kijowie, z okazji zbliżających się kontraktów i zjazdu cukrowników — wystawy swych prac. Wystawa ta zapowiada się świetnie, a

prezektorem jej w Lwowie jest prezydent lwowski Rutkowski. Wyjeżdżają pp.: Kurezyński, Węgrzyński i Sobolewski do Kijowa, gdzie zajmą się techniczną stroną przedsięwzięcia.

Rozdawnictwo zapomóg w Lwowie w wiktualach. Tanie kuchnie niejednako wydają w Lwowie codziennie 45 tysięcy obiadów bezpłatnie.

Na poczet zapasów żywnościowych otrzymywanych prawie co miesiąc przez miasto dla ubogich wydano komisie ubogich przy pierwszym rozdawnictwie 23,521 asygnał w drugim wydano 25,292, w trzecim zaś (za miesiąc styczeń) 28,402 asygnał.

Na asygnały to wydano w sześciu magazynach następującą ilość wiktual: maki 297,364 kg. (18,132 pudów), kukury 87,059 kg. (5,308 i pół puda), kaszy 87,909 kg. (5,360 i pół puda), soli 49,409 kg. (3,016 i pół puda). Konserw kawowych wydano asygnał na 123,564 tabletek, rozdano zaś tylko około 5,700 paczek.

Z rozdawnictwa wiktualów korzysta około 28,500 rodzin. Liczebność tych rodzin okazuje się z zestawienia rozdajów asygnał. I tak:

1) Asygnał biały (najniższa kategoria, tj. 1 osoba i 1 dziecko) 8,729 sztuk; 2) asygnał żółty (2 osoby) 9,091; 3) asygnał zielony (3 osoby) 6,188; 4) asygnał koloru ceglastego (4, 5, do 6 osób) 3,969; 5) asygnał koloru czerwonego (wyjątkowo większa ilość osób w rodzinie) 425.

Obrazu rozdawnictwa dopełnia wydanie przez miasto: 33,000 centarów drzewa bezpłatnie w ostatnich dwóch miesiącach.

Na manewry.

(AP.) Bułgarski minister wojny zażądał 5 milionów na koszty wielkich manewrów wiosennych.

Włochy i Austria.

Opozycja w Austrii przeciwko pokojowemu rozstrzygnięciu sprawy włoskiej staje się coraz bardziej stanowczą.

„Neue Freie Presse“ zamieszcza bardzo ostry artykuł, w których odrzuca wszelką propozycję, o jakichkolwiek ustępstwach terytorjalnych na rzecz Włoch.

W obydwóch krajach nastroj staje się coraz bardziej napięty. Włoska opinia publiczna oburzona jest zachowaniem się swych posłów w Wiedniu i w Berlinie i oskarża ich o łachrymizm i niemiejność. „Secolo“ mówi, że nawet stronnicy neutralności obecnie rozumieją konieczność interwencji zbrojnej.

W Bergamo i w niektórych innych miastach włoskich powstały komitety w celu propagowania konieczności interwencji zbrojnej. Powstało nawet pismo „Spinta“, które stawia sobie to samo zadanie.

Z frontu zachodniego.

(AP.) Komunikat urzędowy pański z dn. 4 (17) bm. wieczorny: Na terenie pomiędzy morzem a rzeką Aisne artylerja nasza pomyślnie ostrzeliwała nieprzyjaciela, rozproszyła wiele jego oddziałów, spowodowała wybuch jaszczeków i zniszczyła pociski.

Na północ od Arras zajęliśmy dwie linie szanów i odparliśmy zaatakowanie nieprzyjaciela, przyczem wzięliśmy do niewoli wielu jeńców i zabili Niemców. Dotkliwe straty. Poległo wielu oficerów niemieckich.

W sekcji Reims w dn. 3 (16) bm. posunęliśmy się kilkaset metrów naprzód w pobliżu Loivre i umocniłyśmy się na zajętych pozycjach.

W Szampanii w dalszym ciągu posuwałyśmy się na północno-zachód od Perthes i zajęliśmy pozycje nieprzyjaciela na froncie 800 metrów.

Wszystkie ataki Niemców na północ od Menille-Hurlu i Beau Séjour odparliśmy i zdobyliśmy jeden wielki przyczółek do miasteczka bomb oraz kilka mniejszych, wręczając wzięliśmy do niewoli 200 jeńców. Walka tu trwa dalej.

We wzgórzach argońskich posunęliśmy się naprzód w lesie grzyńskim i utrzymaliśmy również zajęte teren, pomimo zwycięstw kontrataków. W walce na bagnety zadaliśmy nieprzyjacielowi bardzo duże straty. Atak niemiecki na Four de Paris ostatecznie został odparty.

Pomiędzy wzgórzem argońskim a Mozą posunęliśmy się w kilka punktach.

W Alzacji zawładnęliśmy grupą wzgórz, panujących nad fermą Sudelle.

Aeroplany francuskie bombardowały stację kolejową we Freiburgu.

(AP.) Z Londynu telegrafują, że osoba, będąca przy głównej kwaterze angielskiej, donosi, iż w ostatnim czasie żadne poważniejsze zdarzenia nie odbyły się, oprócz walk armatnich w dn. 29 stycznia (11 lutego). W dn. 31 stycznia (13 lut.) oddział angielski, zajmujący pozycję pod Invanchy, posunął się trochę naprzód. W dn. 1 (14) bm. rano Niemcy zaatakowali linie angielskie na południe od kanału Ypres i zajęli część jednego szanca. W ciągu dnia nowym atakiem zajęli znów część innego szanca, lecz w nocy na 2 (15) bm. Anglicy rozpoczęli kontratak i odebrali swe szanice. W nocy na 3 (16) bm. podczas kontrataku Anglików wzięli do niewoli żołnierzy z poboru 1914, którzy dopiero przybyli na pozycję czołowe. Podczas bitwy pod la Bassée jeden z żołnierzy angielskich zabił łepetą czterech szeregowców niemieckich, którzy uciekali z zajętych przez Anglików szanów.

Kardynał Mercier.

Według doniesień amsterdamskiego „Telegraphu“, niemieckie władze wojskowe zagroziły uwięzieniem w Malines kardynałowi Mercier wywiezieniem do Niemiec, o ileby w dalszym ciągu osobą swoją zajmował uwagę opinii publicznej.

Podróż Garibaldi.

(AP.) 5 (18) b. m. Garibaldi wyjechał z Londynu do Francji. Przy odjeździe oświadczył, że jest bardzo zadowolony z wyników pobytu w Londynie, gdzie powstał komitet dla zbierania funduszu dla oddziałów ochotniczych Garibaldi.

Blokada Anglii.

(AP.) Z Londynu donoszą, że w d. 5 (18) bm., jako w pierwszy dzień zapowiedzianej przez Niemcy blokady, żadne zmiany w kursowaniu angielskich parowców handlowych nie nastąpiły. Wszystkie parowce pocztowe, które miały odpłynąć — odpłynęły. Komunikacja przez La Manche trwa dalej. Jedynie parowce holenderskie wstrzymały na kilka dni kursowanie, natomiast żaglowe kursują w dalszym ciągu, nie zwracając uwagi na zapowiedziane niebezpieczeństwo.

(AP.) W dn. 5 (18) bm. ogłoszono w gazecie w redakcji ostatecznej odpowiedź Grey'a na notę Stanów Zjednoczonych. Grey zaznacza w notcie, że Niemcy nie robią wcale różnicy pomiędzy artykułami spożywczymi, przeznaczonymi dla ludności cywilnej i dla armii. Każda ilość produktów spożywczych, wwieziona

do Niemiec dla ludności cywilnej, użyta będzie na potrzeby armii, zwłaszcza obecnie, gdy rząd niemiecki kontroluje całkowitą ilość artykułów spożywczych. Wówczas, gdy Anglia zamierzała uniknąć czynienia szkód ludzkości, Niemcy topią okrety handlowe, nie stwierdzając narodowości i nie troszcząc się o załogi, wobec czego Anglia zmuszona jest bronić swych interesów. Nie można dopuścić, aby jedno z mocarstw walczących negowało oddziaływa instynktowe zwyczajów, gdy drugie uważa się za skrepowane temi zwyczajami.

Echa katastrofy zeppelin.

(AP.) Do Kopenhagi donoszą z Varde, że w d. 4 (17) bm. wieczorem na północ od Blaavands (przylądek na zachodnim cyplu Jutlandji. Przyp. Red.) do wladz okręgu nadbrzeżnego przybyło 11 Niemców: kapitan, 2 oficerów i 8 podoficerów (jeden ze złamaną nogą) i początkowo oświadczyli, że są członkami załogi statku rybackiego, który zatonął, następnie przyznali się, że wyskoczyli z rozbitego przez burzę zeppelinu i że jeszcze 4 ludzi zostało dalej uwiązanych na sterowcu. Zeppelin ten brał udział w bombardowaniu angielskich miejscowości nadbrzeżnych, następnie dokonywał wywiadów pomiędzy Hamburgiem i Skagenem (północny cypl Jutlandji. Przyp. Red.). Przybyli Niemcy zostali zatrzymani.

Anglia i Rosja.

(AP.) Na posiedzeniu czwartkowym w Izbie gmin zwrócono się do Grey'a zapytaniem: Czy omówione zostały, a przynajmniej zaprojektowane jakieś warunki charakteru politycznego, w związku z pożytkami rosyjskimi? Czy skorzystał rząd ze sprzyjających okoliczności, aby rozszerzyć stosunki handlowe Anglii z Rosją? Grey na pytanie pierwsze odmówił odpowiedzi, co zaś do zapytania drugiego, to oświadczył, że nie może czynić żadnych propozycji, bo do porozumienia natury handlowej, bo głównym warunkiem łączącym obecnie obydwa mocarstwa jest dalsze prowadzenie wojny. Co do przyszłych porozumień państw sprzymierzonych w sprawach polityki Dalekiego Wschodu, Grey zaznaczył, że w myśl porozumienia londyńskiego w 1914 r., Anglia, Francja i Rosja zobowiązały się nie zawierać oddzielnego pokoju i nie wchodzić w porozumienia bez poprzedniej umowy z resztą sprzymierzeńców. Przymerze anglo-japońskie w ten sam sposób jest owarunkowane, przeto wszystkie cztery mocarstwa są zespolone jednokrotnymi dążeniami.

Anglia — Chiny.

(AP.) Odpowiadając w Izbie gmin na pytanie, czy zabezpieczone zostały interesy Anglii w Chinach, wobec żądań Japonii, wystosowanych do rządu chińskiego? — Grey oświadczył, że żadnych wystąpień do tej pory nie uczyniono, lecz rząd będzie miał na względzie interesy angielskie i przedsięwzięcie odpowiednie środki, o ile zaistnieje tego potrzeba.

Z Persji.

(AP.) Z Ispahanu telegrafują, że porozumienie pomiędzy żandarmami a bachtiarami zostało załatwione. Jest zamiar powierzenia żandarmom funkcji policyjnych.

Konstantynopol.

„Dagens Nyheter“ donosi, że turecy przekształcili nazwę Konstantynopol na Acharukalfetupoli na żądanie narodowej partii tureckiej. Nowa nazwa oznacza miejsce pobytu wysokiego kalifatu.

W Indjach.

„Morning Post“ donosi z Kalkuty, że całe Indie uważają podróż wicekróla Indji, jako wskazanie na przyszłe włączenie obwodu Sathel-Arabu do Indji. W mowie wicekróla Indji zaznacza ustęp, że żaden z zajętych w czasie wojny obwodów nie będzie ostatecznie przyłączony bez zgody sprzymierzeńców.

Sprawa japończyków w Kalfornii.
(AP.) 5 (18) b. m. Przybyli do Tokio członkowie amerykańskiej ligi pokojowej doszli z członkami japońskiej ligi pokojowej do jednomyślnego decyzji co do środków, jakie należy stosować w celu złagodzenia praw ograniczających japończyków w Kalfornii.

Szpiegostwo niemieckie.

(AP.) 5 (18) b. m. W Szanghaju wykryto centralną na Dalekim Wschodzie niemiecką organizację szpiegowską, na której czele stoi Krieger, korespondent „Wschodnio-Azjatyckiego Lloyd“u, który występował z japońską agitacją w Chinach.

Japonia i Chiny.

(AP.) 5 (18) b. m. Studenci chińscy, jak donoszą z Tokio, organizują wiece polityczne przeciwko żądaniom wystosowanym przez Japonię do Chin.

Zaburzenia w Singapurze.

(AP.) 5 (18) b. m. Z Tokio donoszą, że w związku z zaburzeniami w Singapurze wyszły tam dwa krążowniki japońskie.

Echa wojenne.

W tych dniach przybyła do Warszawy osoba, której udało się wydostać z Łowicza, i opowiada co następuje: Łowicz wygląda obecnie jak jeden wielki szpital. Z najpiękniejszych domów Niemcy wysiedlili mieszkańców i urządzili tam lazarety polowe, przepełnione obecnie rannymi.

W zeszłym tygodniu przeniesiono do Łowicza zarząd niemieckiego „Czerwonego Krzyża“ armii operującej w Królu. Polskim. Administracja główna zajęła pałac Jana ks. Radziwiłła, znajdujący się o kilka wiorst za miastem. Sztab korpusu niemieckiego mieszczą się dawniej w tym pałacu, został przeniesiony na stację kolejową. Niemcy przywrócili komunikację na linii Kaliszkiej między Łowiczem a Kaliszem, lecz linia ta oddana została kaliczanie do użytku wojska, a cywilni nie mogą z niej wcale korzystać. Ludność Łowicza jest jakby odcięta od świata. Jedynym miastem, z którym utrzymuje stosunki, jest Kutno. Aż-kołwiek odległość między temi miastami wynosi tylko 30 wiorst, komunikacja jest bardzo utrudniona. Na przejazd potrzebne jest specjalne pozwolenie władzy wojskowej, o które bardzo trudno.

Jak opowiadają łowiczanie, którzy byli w Kutnie, z miasta tego zbiegła połowa ludności. Handel zamarł, większość sklepów jest zamknięta, produktów spożywczych jest niewiele, drożyma znaczna. Wszelkie zapasy zboża, kartofli, wszystkich woły i krowy w okolicy Łowicza i Kutna Niemcy zarekwirowali. Ludność żywi się produktami, przywożonymi z Prus. W obu miastach zjawili się kupcy niemieccy, którzy sprzedają różne towary.

Zarówno w Łowiczu, jak i w Kutnie, czynne są Komitety Obywatelskie, które zarządem zarządzają sprawami miejskimi.

Od pewnego czasu Grodzisk od zmierzchu do rana pogrążony jest w ciemnościach: w całym bowiem mieście niema ani kropli nafty. Grodzisk obecnie wydłubił się do niepoznania. Z 12,000 dusz ludności pozostało zaledwie 2,000. Dotkliwe daje się odczuwać brak sił roboczych. Zebraków niema wcale. Założona przez Komitet Obywatelski tamia kuchnia wydaje dziennie po kilkaset obiadów po 5 kon. Stan sanitarny miasta jest zupełnie zadowalający.

Ostatnie telegramy.

Otrzymały w nocy 6 (19) bm.

NA FRONCIE WSCHODNIM.

PETROGRAD. (AP.) 6 (19) bm. Urzędowanie. Od sztabu Wodza Naczelnego:

Na froncie między Niemnem i Wisłą wojska nasze w rejonie Augustowa stopniowo wyciągają się z bitwy.

Pod Osowcem i na drogach do Łomży walki się rozwijają.

Na lewym brzegu Wisły niema istotnych zmian.

Na froncie Dunajca ożywiona kanonada. Próba austriaków zbliżenia się do naszej fortyfikacji na lewym brzegu pod Otsinowem nie powiodła się.

W Karpatach, w rejonie Jasienki i na północno-wschód od Siroki odparliśmy szereg ataków nieprzyjacielskich. Dzielnym uderzeniem na bagnety wojska nasze zdobyły wyżynę na północ od Woli — Michowa.

O Świecie 4 (17) bm. batalion nasz pochwylił w rejonie Zawadki lunetę, wykłósył broniących ją Niemców. Dwa kontrataki Niemców w gestych szeregach pomyślnie zostały przez nas odparte z wielkimi dla nieprzyjaciela stratami.

W rejonie Wyszkiwa trwają zaciekłe walki.

W ciągu dwóch dni pochwylił przeszło 2 tysiące jeńców z 6 karabinami maszynowymi.

KSIĘGI ZAPISÓW W SZPITALACH.

Petrograd. (AP.) 6 (19) bm. Urzędowanie. Rozkaz Zwierzchniego naczelnika wydziału sanitarnego i ewakuacyjnego z dn. 5 (18) bm. 1915 r. Nr. 35:

Dla uzupełnienia i rozwinięcia rozdziału drugiego instrukcji dla zarządzających zakładów leczniczych, zatwierdzonej prezemniem 14 (27) grudnia 1914 r. (Rozkaz z dn. 14 (27) grudnia 1914 r. Nr. 24), rozkazuję, aby we wszystkich zakładach leczniczych dla rannych i chorych wojsków Czerwonego Krzyża oraz pomocy społecznej i prywatnej były prowadzone księgi zapisu: 1) stanowiąca, imion, imion ojców, nazwisk i adresów odwiedzających i 2) imion i nazwisk odwiedzanych przez te osoby rannych i chorych wojskowych oraz nazwy tych oddziałów, do których ci wojskowi należą. Nadzór nad prawidłowym prowadzeniem tych ksiąg wklada się na zarządzające zakładami leczniczymi osoby.

Podpisał: generał-adjutant książę Aleksander Oldenburski.

ZAPRZECZENIE SZTABU GENERALNEGO.

Petrograd. (AP.) 6 (19) bm. Urzędowanie. Od głównego zarządu sztabu generalnego:

„W urzędowych komunikatach austriackich zawiera się jawnie fałszywe twierdzenie o pochwyleniu przez nich w ciągu ostatnich dni 29 tysięcy jeńców. O ile wymysły austriackie dalekie są od rzeczywistości, widac z następującego porównania: Według danych austriackich, wojska nasze podczas niedawnej ofensywy z Bukowiny straciły 62 tysiące jeńców, tymczasem ogólna liczebność oddziałów naszych, działających na Bukowie w tym czasie, była mniejsza od tej liczby. W ciągu całego odwrotu z Bukowiny straciłmy zabitych, rannych i zaginionych bez wieści 7 oficerów i 1,007 szeregowców.“

W TWIERDZY SEWASTOPOLSKIEJ.

Sewastopol. (AP.) 6 (19) bm. Ogłoszony został rozkaz do komendanta twierdzy sewastopolskiej: W rozkazie tym powiedziano, iż Najjaśniejszy Pan, obierawszy w dn. 30 stycznia (12 lutego) baterie nadbrzeżne, raczył wyrazić swe zadowolenie i podziękowanie za doskonały stan twierdzy, życząc, by twierdza i wojska na przyszłość znajdowały się w takim wspaniałym porządku.

EGZAMINA Z HISTORJI.

Petrograd. (AP.) Ministerjum oświaty dotychczasowy tryb egzaminów z historii nowożytnej w klasach siódmych zniosło i wprowadziło następujący szereg egzaminów z historii w gimnazjach żeńskich: w kl. III-iej egzamina z historii rosyjskiej, w IV-iej ze starożytnej, w V-iej ze średnich wieków, w VI-iej z nowożytnej i VII-iej z nowożytnej z kursu tej klasy i z rosyjskiej z kursów V, VI i VII-iej klas.

Z FRONTU ZACHODNIEGO.

Pariz. (AP.) Komunikat urzędowy, wydany o godz. 3 po południu w d. 5 (18) bm.: „Od morza do Oise nie zasłacie nowego. Potwierdza się zajęcie dwóch linii szanów niemieckich na północ od Arras. Na północno-zachód od Rolinscourt francuzi zadali Niemcom poważne straty i zdobyli przyczółek do miasteczka bomb oraz kilkadziesiąt bomb. W dolinie Aisne i w sekcji Reims toczyły się walki artyleryjskie, w których artylerja francuska miała przewagę nad niemiecką. W Szampanii, w okolicach Porte, zajęte przez francuzów terytorium zostało utrzymane. Śród dużej ilości jeńców, wziętych do niewoli w d. 3 (16) i 4 (17) bm., znajdują się oficerowie i żołnierze z korpusów VI i VIII armii czynnej od VIII, X i XII armii zapasowych. W Argonach również francuzi utrzymali terytorium pod Jasein grzyńskim, na południe od Fontaine Charne i posunęli się cokolwiek naprzód w okolicach Bureille, pod górą „263“.

Powodzenia francuzów pomiędzy Argonami a Mozą, o czem komunikowano wczoraj, dały im możność zająć las.

Na południe od lasu Choppy francuzi posunęli się 400 metrów na północ Maulecourt i mniej więcej na taki odstęp na południe Forge. Pozytye te zostały utrzymane.

Od Mozy do Wogezów nie ważnego. **Pariz.** (AP.) Komunikat urzędowy francuski z dn. 5 (18) bm.:

Dzień 5 (18) bm. był nie mniej pomyślny, niż dzień poprzedni. Od morza do rz. Aisne odbywały się walki artyleryjskie, tylko w pobliżu Reilincourt Niemcy pięć razy atakowali nasze wojska, próbując znowu zdobyć odebrane im 4 (17) bm. szanice; Niemcy zostali jednak odrzucone i zostawili na polu kilkadziesiąt trupów. W Szampanii w okolicach Souain, Perthes i Beau Séjour nieprzyjacieli dokonali w nocy na 4 (17) bm., a następnie rano 5 (18) bm. dwóch bardzo zwycięskich kontrataków na całym froncie, aby znowu zdobyć szanice, oddane przezeń 3 (16) i 4 (17) bm. Obydwa kontrataki ostatecznie zostały odparte. Nie tylko odrzuciliśmy nieprzyjaciela atakiem na bagnety, ale utrzymaliśmy nasze pozycje i wzięliśmy trzy karabiny maszynowe oraz kilkuset jeńców; według ich zeznań, pułki niemieckie, uczestniczące w tym ataku, doznały dużej klęski, niektóre z nich straciły trzecią część, inne połowę składu. Na prawym brzegu Mozy pod Eparges, gdzie posunęliśmy się naprzód 4 (17) bm. zajęta przez nas okolica została utrzymana, pomimo kontrataku nieprzyjaciela.

W Lotaryngji w okolicy Queson dokonaliśmy ataku, którego wynikiem było zdobycie wsi Norrois i zajęcie całej pozycji. Komunikat Niemców, jakoby ewakuowali Norrois, jest kłamliwy, zostali mianowicie stamtąd wyparci.

W Alzacji, według wieści uzupełniających, zajęliśmy w środku Pithon na południe od fermy Guidel; jest to mocno ufortyfikowana reduta. Tu pochwyciliśmy przyczółek do miasteczka bomb, pięć karabinów maszynowych, kilkadziesiąt karabinów, tarcze, bomby, materiały do przygotowania zagrożonej z drutu, aparaty telefonii, kilka tysięcy naboje i worki z ziemią.

Niemcy znowu bombardowali Reims, jeden pocisk trafił w północną wieżę katedry.

GARIBALDI.

Pariz. (AP.) Garibaldi odwiedził senat i w rozmowie z niektórymi senatorami oświadczył, iż byłby szczęśliwy, gdyby miał możność powiedzieć, że Włochy spełniły swój obowiązek.

OSWIAADCZENIE VIVIANIEGO.
Pariz. (AP.) 6 (19) bm. Odpowiadając w izbie deputowanych na interpelację, Viviani oświadczył, iż cały rząd jest zupełnie i szczerze solidarny, i znowu potwierdził, iż odpowiedzialność za wojnę spada na wroga Francji. Francja — mówił Viviani — będzie prowadziła wojnę nieprzerwanie do końca, aż do czasu moralnego oswobodzenia Europy, materialnego i politycznego odbudowania Belgii oraz powroć Francji Alzacji i Lotaryngji. Na mocy porozumienia z dn. 21 sierpnia rząd może rozważyć kwestję pokoju tylko za zgodą sprzymierzeńców, których wierność i wytrwałość w godzinie prób jeszcze bardziej umożliwia ich święty sojusz. Niewątpliwie sojusz ten uratuje sprawę cywilizacji i prawa w walce z militaryzmem pruskim, którego tryumf byłby równoznaczny ze zgnębieniem wszystkich swobód.

BOMBARDOWANIE BIAŁOGRODU.
NISZ. (AP.) 6 (19) bm. „Biuro prasowe“ komunikuje:

W dn. 4 (17) bm. o godz. 3 po południu, nieprzyjacieli rozpoczęli ogień artyleryjski do Białogrodu, przeważnie z dział dużego kalibru. Artylerja nasza niezwłocznie odpowiedziała i przedko baterie nieprzyjacielskie zostały zmuszone do milczenia. W bombardowaniu wziął udział także monitor nieprzyjacielski, jednakowoż

